

Sygn. akt: I Ns 283/18

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Hanna Woźniak
Protokolant	sekretarz Jacek Kutta

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2019 r. w Wąbrzeźnie na rozprawie

sprawy z wniosku M. F.

z udziałem M. Ł., J. F., L. Ł., I. W. (1)

o stwierdzenie nabycia spadku po A. F.

postanawia:

1. stwierdzić, że spadek po A. F. córce B. i W. zmarłej dnia (...) roku w R., ostatnio zwykle przebywającej w R., na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 06 maja 2015 roku nabyli z dobrodziejstwem inwentarza: jej mąż J. F. syn E. i D. w 69/282 (sześćdziesięciu dziewięciu dwieście osiemdziesiątych drugich) części oraz dzieci jej i J.: L. Ł. w 26/282 (dwudziestu sześciu dwieście osiemdziesiątych drugich) części i M. F. w 187/282 (stu osiemdziesięciu siedmiu dwieście osiemdziesiątych drugich) części,
2. wydatkami poniesionymi w sprawie obciążyć Skarb Państwa,
3. ustalić, że w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty związane ze swym udziałem w sprawie.

SSR Hanna Woźniak

ZARZĄDZENIE

1.(...),

2. (...)

Sędzia: H. W.

Sygn. akt I Ns 283/18

UZASADNIENIE

M. F. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po matce A. F. zmarłej (...). w R..

Sąd ustalił, co następuje:

A. F. córka B. i W. zmarła (...) w R., a ostatnio stale przebywała w R.. Była dwa razy zamężna: z J. Ł. i z J. F.. Z pierwszego związku urodzili się: I. W. (2) z domu Ł., L. Ł. i M. Ł., a z drugiego małżeństwa – M. F.. Innych dzieci nie miała. Pozostawiła testament własnoręczny z dnia 06 maja 2015r. Nikt z potencjalnych spadkobierców do dnia 17 stycznia 2019r. nie złożył oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (dowód: zapewnienie spadkowe – nagranie rozprawy z 17 stycznia 2019r. od 00:06:49 do 00:13:31, odpisy aktów stanu cywilnego – k.5-10).

W testamencie z (...). otwartym i ogłoszonym na rozprawie 17 stycznia 2019r. spadkodawczyni dokonała rozrządzeń w ten sposób, że synowi M., córce L. i mężowi J. F. „zapisała” poszczególne części zabudowanej nieruchomości położonej w R., dla której sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie prowadzi księgę wieczystą nr (...). I tak: córce L. „zapisała” dwupokojowe mieszkanie z łazienką położone na pierwszym piętrze, mężowi J. „zapisała” mieszkanie składające się z jednego pokoju położonego na parterze z możliwością korzystania z kuchni, łazienki i pokoju gościnnego. Pozostałą część domu oraz resztę zabudowań i ziemię o pow. (...) ha „zapisała” synowi M. (dowód: testament – k.4, kserokopia wypisu z rejestru gruntów – k.27).

Gdyby wymienione w testamencie części nieruchomości, której wartość jako całości wynosi 282.000 zł, stanowiły odrębny przedmiot własności, to wartość części „zapisanej” L. Ł. wynosiłaby 26.000 zł, wartość części „zapisanej” J. F. wynosiłaby 69.000 zł, a wartość części „zapisanej” M. F. – 187.000 zł (dowód: opinia biegłego – k. 42-90, ustna opinia biegłego – nagranie rozprawy z dnia 14 czerwca 2019r. od 00:03:22 do 00:27:57).

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dał wiarę w całości treści zapewnienia spadkowego złożonego przez M. F. albowiem uczestnicy obecni na rozprawie jego treści nie kwestionowali, a znajduje ona pełne potwierdzenie w odpisach aktów stanu cywilnego, którym Sąd również dał wiarę, jako dokumentom urzędowym wystawionym przez upoważniony organ.

Sąd podzielił wnioski końcowe opinii biegłego z dziedziny szacowania nieruchomości. Biegły jasno i precyzyjnie sporządził swoją opinię, Sąd nie miał żadnych problemów z prześledzeniem toku rozumowania biegłego i stwierdzeniem, że wnioski końcowe logicznie wynikają z treści opinii. Do uwag stron biegły odniósł się na rozprawie. W ocenie Sądu zrobił to również logicznie i wyczerpująco, tak że nie było potrzeby dopuszczania dowodu z innego biegłego.

Zgodnie z art.926 kodeksu cywilnego powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą. Z treści tego przepisu wynika jednoznacznie, że orzekając o stwierdzeniu nabycia spadku, Sąd powinien przede wszystkim ustalić, czy spadkodawca pozostawił ważny i skuteczny testament albowiem osoby w nim wskazane są powołane do spadku w pierwszej kolejności. W sprawie niniejszej przedłożono Sądowi testament własnoręczny A. F.. Po otwarciu i ogłoszeniu testamentu nikt nie złożył zastrzeżeń co do jego treści. Sąd z urzędu nie dopatrywał się przesłanek mogących skutkować jego nieważnością lub bezskutecznością. Testament ten spełnia wymogi testamentu własnoręcznego opisane w art.949 kc.

Zgodnie z przepisami Księgi czwartej kodeksu cywilnego, spadek jako ogół praw i obowiązków majątkowych zmarłego przechodzi z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób. Jeśli spadkobierców jest więcej niż jeden, dziedziczą oni udziały (części) w całym spadku (sukcesja uniwersalna), nie dziedziczą natomiast poszczególnych przedmiotów należących do spadku, nawet wymienionych w testamencie, jeśli nie są one przedmiotem zapisu zwykłego lub windykacyjnego. W myśl art.948 kc testament należy tak tłumaczyć, ażeby zapewnić możliwie najpełniejsze urzeczywistnienie woli spadkodawcy. Jeżeli testament może być tłumaczony rozmaicie, należy przyjąć taką wykładnię, która pozwala utrzymać rozrządzenia spadkodawcy w mocy i nadać im rozsądną treść.

W realiach niniejszej sprawy należy stwierdzić, że nieruchomość, której spadkodawczyni była współwłaścicielką do 5/8 części, faktycznie i prawnie stanowi jedną całość. Zgodnie z zasadą sukcesji uniwersalnej obowiązującej w prawie polskim, wymienieni w testamencie spadkobiercy dziedziczą udziały w całym spadku (a więc w całych

5/8 częściach nieruchomości budynkowej łącznie z ziemią), a nie poszczególne fizycznie wydzielone części spadku. Zdarza się, że spadkodawcy nie są świadomi obowiązującej zasady sukcesji uniwersalnej i w testamencie przeznaczają spadkobiercom poszczególne przedmioty należące do spadku. Wówczas w myśl art.961 kc Sąd staje przed zadaniem ustalenia, czy po pierwsze, wymienione przedmioty wyczerpują cały (lub prawie cały) spadek, a jeśli tak – jaka jest wartość poszczególnych przedmiotów przypisanych poszczególnym osobom, gdyż tylko w taki sposób – wartościowo – można ustalić, jakie udziały (części) w całym spadku zostały przeznaczone poszczególnym spadkobiercom. Z okoliczności niniejszej sprawy wynika, że udział 5/8 części w nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej nr (...) tut. Sądu wyczerpuje cały spadek. Osoby wymienione w testamencie należało zatem potraktować jako spadkobierców a nie zapisobierców. Mimo braku prawnego wyodrębnienia lokali opisanych w testamencie można ustalić ich wartość tak, jakby były przedmiotem odrębnej własności i wartości te ustalił biegły. Spadkodawczyni, sporządzając testament, rozrządziła tak, jakby była właścicielką całej nieruchomości. Zdaniem Sądu, nie stanowiło to przeszkody w prawidłowej wykładni testamentu i w prawidłowym sformułowaniu postanowienia, bowiem wyliczone na podstawie wartości udziały poszczególnych spadkobierców są udziałami w spadku, a nie udziałami w nieruchomości. Jeśli niniejsze postanowienie się uprawomocni, wpisy nowych właścicieli w księdze wieczystej będą dotyczyły 5/8 części nieruchomości, a nie całej nieruchomości, co oznacza m.in. to, że zarówno M. Ł. jak i I. W. (1) (z domu Ł.) pominięci przez matkę w testamencie będą nadal współwłaścicielami tej nieruchomości po 1/8 części, gdyż tyle odziedziczyli po ojcu.

Z tych wszystkich względów na podstawie art.926, art.948, art.949 i art.961 kc postanowiono jak w pkt. 1 postanowienia.

O poniesieniu wydatków – kosztów opinii biegłego – przez Skarb Państwa Sąd zadecydował z uwagi na sytuację materialną wnioskodawcy i uczestników (k.30v-31).

W pozostałej części orzeczenie o kosztach ma oparcie w art.520§1 kpc.

Sędzia: Hanna Woźniak

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

Sędzia: